

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. sns-401-01260

Den 2. marts 2010

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 3. februar stillet følgende spørgsmål nr. 382 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Gjerskov (S).

Spørgsmål nr. 382 (alm. del)

Vil ministeren lave en opgørelse over, hvad det har kostet at beskytte Tøndermarsken siden vedtagelsen i 1987 af Lov om fredning af Tøndermarskens ydre koge? Opgørelsen bedes omfatte udgifter til fredningserstatning m.v., udbetaling til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, herunder administration af MVJ-ordningen i FødevarerErhverv, Skov- og Naturstyrelsen, Tønder Kommune og Åbenrå Kommune og andre steder, herunder til arbejdet med at overtale landmænd til at gøre brug af MVJ til opretholdelse af ændret afvanding.

Opgørelsen bedes omfatte både EU-midler og statslige midler og dels være en samlet opgørelse for perioden, dels vise udgifterne år for år siden 1987.

Svar

For perioden 1988 til 1998 henviser jeg til kap. 12 i Redegørelse om "Beskyttelse og benyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken" (Miljøministeriet 2000), hvori der allerede er foretaget en samlet opgørelse over udgifterne i denne periode.

For perioden fra 1999 og frem har Skov- og Naturstyrelsen i den årsvise opgørelse anvendt regnskabstal. FødevarerErhvervs kontor i Tønder har bidraget med oplysninger om udgifter til MVJ-ordningerne mv., og Tønder samt Aabenraa Kommuner har bidraget med kommunale udgifter og udgifter afholdt af det daværende Sønderjyllands Amt indtil kommunalreformen.

Endvidere er det fundet mest relevant at afgrænse opgørelsen til udgifterne til de vedvarende græsarealer i de ydre koge og ikke hele det område Tøndermarskløven omfatter. Dvs. udgifter til f.eks. statens køb og drift af Magisterkog, som blev overtaget fra Sønderjyllands Amt i 2004 er udeladt og udgifter til drift af naturarealerne Margrethekog og Miljøministeriets arealer ved Hasbjerg Sø samt afholdte udgifter til det nye vådområde ved Nørresø der alle ligger udenfor lovens område indgår ligeledes ikke i oversigten.

Skov- og Naturstyrelsen har for hele perioden samlet udgifterne fordelt på Miljøministeriet, FødevarerErhverv, Tønder Kommune, Aabenraa Kommune og Sønderjyllands Amt i en samletabel (tabel 1). For de enkelte poster henvises til de efterfølgende tabeller (2 – 5).

For en god ordens skyld vil jeg gerne knytte nogle kommentarer til et par af posterne.

I tabel 2 er angivet en udgift på kr. 28.177.089,- til erstatninger, inkl. godtgørelse for stopforbud. Dette var en følge af, at der i marts 1986 blev nedlagt forbud i medfør af Naturbeskyttelsesloven mod opdyrkning mv. af vedvarende græsarealer i Tøndermarsken. Forbuddet skulle forhindre en forceret opdyrkning af marsken forud for Tøndermarsklovens vedtagelse, og der blev udbetalt erstatninger for i alt ca. 1.450 ha.

Miljøministeriets årlige udgifter til drift og vedligeholdelse af bevandingssystemet følger af Tøndermarsklovens § 26, hvoraf fremgår, at staten afholder de udgifter, der følger af Digelagets pligt til at sikre bevandingen af Tøndermarsken. Udgifter til renovering af bevandingssystemet fulgte af lovens § 32.

I forbindelse med MVJ-ordningen 2003-2007 indgik Skov- og Naturstyrelsen aftale med de private lodsejere og Tønder Kommune om naturovervågning og oplysningspligt på arealer omfattet af MVJ for en betaling på 500 kr/ha. I alt blev 411 ha privatejet og 247 ha kommunalt ejet Tøndermarsk omfattet af aftalen.

Tabel. 1. Samletabel over offentlige udgifter i Tøndermarsken 1988 – 2009.

År	Miljøministeriet	FødevarerErhverv	Sønderjyllands Amt, Tønder og Aabenraa Kommuner	Beløb i kr.
1988 -				
1998				58.335.744
1999	818.859		353.000	1.171.859
2000	948.652		353.000	1.301.652
2001	783.904	482.686	353.000	1.619.590
2002	887.541	1.095.000	353.000	2.335.541
2003	1.390.785	1.095.000	353.000	2.838.785
2004	1.216.028	1.095.000	353.000	2.664.028
2005	1.152.866	1.095.000	399.000	2.646.866
2006	1.217.498	967.500	354.000	2.538.998
2007	1.332.180	38.250	109.000	1.479.430
2008	1.214.712	38.250	109.000	1.361.962
2009	1.218.472	38.250	109.000	1.340.722
	12.181.497	5.944.936	3.198.000	79.660.177

Tabel 2. Oversigt over statens samlede udgifter i medfør af Tøndemarskbeskyttelsesloven i perioden 1988-1998 (fra Redegørelsen 2000).

Type af udgift	Beløb i kr.
Erstatninger, incl. godtgørelse for stopforbud	28.177.089
Skov- og Naturstyrelsens andel af fredning af Magisterkog	400.000
Øvrige udgifter i forbindelse med erstatning	205.069
Renovering af bevandingssystemet	5.004.920
Drift og vedligeholdelse af bevandingssystemet	8.188.590
Skov- og Naturstyrelsens sekretariatsfunktion vedr. Det rådgivende Udvalg og administration vedr. erstatninger samt honorar til udvalgsformanden.	3.952.076
Strukturdirektoratets administration af jordfordeling og græsningsordning	4.200.000
Naturovervågning	5.181.000
Etablering af vandhuller	70.000
Naturforvaltningsmidler	2.957.000
I alt	58.335.744

Tabel 3. Oversigt over Miljøministeriets udgifter i perioden 1999 – 2009

År	Drift og vedligeholdelse af bevandingssystemet	Ad MVJ – 500 kr/ha	Beløb i kr.
1999*	818.859		818.859
2000	948.652		948.652
2001	783.904		783.904
2002	887.541		887.541
2003	888.359	329.415	1.217.774
2004	886.613	329.415	1.216.028
2005	823.451	329.415	1.152.866
2006	888.083	329.415	1.217.498
2007	1.002.765	329.415	1.332.180
2008	1.077.824		1.077.824
2009	1.193.472		1.193.472
2003	Fysisk etablering af ændret afvanding		173.011
2008	Rapport om leverikter		136.888
2009	Tilskud til opstilling af 5 kunstgrave		25.000
* Beløbet til drift og vedligeholdelse af bevandingssystemet er skønnet til gennemsnittet af de forudgående 10 års udgift			12.181.497

Tabel 4. Oversigt over Fødevarerhvervs udgifter i perioden 1999 - 2009

År	MVJ-tilskud	Græsningsordning Tøndermarsken (Nettoindtægt)	Beløb i kr.
1999			
2000			
2001	127.500		127.500
2002	1.095.000	129.170	1.095.000
2003	1.095.000	97.851	1.095.000
2004	1.095.000	84.432	1.095.000
2005	1.095.000	107.593	1.095.000
2006	967.500	119.034	967.500
2007	38.250	84.505	38.250
2008	38.250	88.199	38.250
2009	38.250	111.160	38.250
Opsætning af IT og administration:			
Opsætning af IT til MVJ:			175.000
Opsætning af sagsbehandlingsystem + vedligeholdelse:			130.186
Administrationsomkostninger:			50.000
			5.944.936

MVJ-tilskuddene er medfinansieret fra EU. Fra 2001-2007 var EU-medfinansieringsprocenten 50. Fra 2007-2012 er EU-medfinansieringsprocenten 55. Fødevarerhvervs udgift til MVJ er således ca. det halve af det oplyste, i alt 2.823.563 kr.

FERV oplyser endvidere, at indtægterne på græsningsordningen ikke kan modregnes i MVJ-tilskuddene, da de er indbyrdes uafhængige. Den samlede indtægt 2001-2009 på græsningsordningen udgør kr. 821.944,-.

Tabel 5. Oversigt over Sønderjyllands Amt, Tønder Kommune og Aabenraa Kommunes udgifter i perioden 1999 - 2009

År	Administration af beskyttelseslovens bestemmelser	Sekretariat for Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Administration af vandløbslovens bestemmelser	Beløb i kr.
1999	175.000	175.000	3.000	353.000
2000	175.000	175.000	3.000	353.000
2001	175.000	175.000	3.000	353.000
2002	175.000	175.000	3.000	353.000
2003	175.000	175.000	3.000	353.000
2004	175.000	175.000	3.000	353.000
2005	175.000	175.000	49.000	399.000
2006	175.000	175.000	4.000	354.000
2007	70.000	35.000	4.000	109.000
2008	70.000	35.000	4.000	109.000
2009	70.000	35.000	4.000	109.000
				3.198.000

Tønder Kommune og Aabenraa kommune har opgjort det kommunale og amtskommunale ressourceforbrug omkring Tøndermarsken i årsværk. Skov- og naturstyrelsen har ud fra en enhedssats på 350.000 kr/årsværk foretaget en omregning

Karen Ellemann/ Gitte Silberg Poulsen